

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

621. Intra quod tempus teneatur, & possit precista acceptare beneficium, & quid si id negligat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

4. beneficia conferre habeant. Chok. pag. 48. atqui in hoc casu tot censentur nominationes, quot beneficia, licet uno diplomate comprehensa. Chok. *ibid.* & ex eo Wagn.

2. Respondeo secundò: posse quoque Casarem idem facere, hoc est, distinctis & interruptis ex intervallo temporibus, quo casu qualibet denominatio distinctum diploma requirit. Auctores iidem. Verùm tamen in his omnibus casibus, sive nominationes factæ simul, sive successivè, acceptatione unius beneficii, v. g. Canonici in Ecclesia Monasteriensis, cetera omnes nominationes consumuntur, sive extinguuntur. Auctores iidem juxta tenorem ipsius Indulti; neque enim ideo plures nominationes eidem personæ conceduntur, ut plura illi concedantur beneficia, sed ut citius & certius pluribus Ecclesiis assignatis eveniat alicujus beneficii vacatio, & consequenter obtentio. Pirh. n. 370.

3. Potest nihilominus Cæsar post extinctionem harum priorum precum, alias de novo concedere preces eidem ad eandem Ecclesiam, eodemque Collatores, illà & illo excepto Collatore, à quo jam obtinuit beneficium vigore priorum precum; cum idem Collator, precibus effectum fortitis, gravari denuò nequeat; possit autem gravari denuò is, apud quem effectum nunquam adhuc habuerunt. Pirh. *loc. cit.* Chok. pag. 49. Et qualiter proinde denuò gravari non poterit Collator Ordinarius, ad quem in specie directæ preces, vi quarum precipua quoque acceptavit beneficium ad ejus collationem spectans, dum is dein renunciavit huic à se factæ acceptationi, eò quòd jam hoc ipso nominatione facta à Cæsare habuerit effectum suum (si non ultimum, qui est ipsa collatio) nimirum acceptationem, ita ut nihil ex parte collatoris defuerit, quò minus Precista obtineret beneficium. Chok. pag. 107. juxta decis. Rota 22. in antiq. & Felin. in c. innovamus. de treugis notab. 5. apud eundem. Neque per hoc juris communis dispositioni ratione pluralitatis beneficiorum creabitur præjudicium; cum per affectationem secundum beneficii vacet prius habitum. Wagn. pag. 491. Pirh. *cit. n.* 370. Chok. pag. 49.

4. Porrò observandum hic, quæ est postrema in indulto precum limitatio, quòd Canonici & præbenda, dignitas sive personatus, administratio sive officium in una Ecclesia habeantur pro uno beneficio, ac proinde non posse Casarem unam personam nominare in eadem Ecclesia pro Canonatu, alteram pro præbenda, aliam pro dignitate, officio aut administratione annexa (tamen si alias vigore mandati Apostolici provideri alicui possit de Canonatu in præsentem, de præbenda verò in futurum, vel contra) idque statutum, ne Ecclesiæ nimium graventur. Auctores iidem.

Quæstio 621. Intra quod tempus teneatur, & possit Precista acceptare beneficium, & quid, si id negligat?

1. Respondeo ad primum, teneri Precistam intra mensem, postquam vacatio beneficii, ad quod etiam in genere nominatus fuit, ipsi innouit (ita ut probabiliter hic mensis incipiat currere à die vacationis notoria in loco vel Ecclesia beneficii, nisi fortè Precista alleget & probet absentiam, vel aliam justam causam ignorantia. Chok. pag. 66. & ex eo Wagn. pag. 493. & Pirh. num. 378.)

P. Leuen. Fori Benef. Tom. II.

beneficium vacans (intellige non tantum per obitum, ut Pirh. n. 377. sed & per resignationem libere factam in manibus Ordinarii) acceptare, hoc est, declarare per se (vel per alium, etiam laicum, nempe procuratorem, habentem ad hoc speciale mandatum, juxta Covar. l. 3. var. res. c. 16. Auctores iidem: non tamen per substitutum ab hoc procuratore, nisi is haberet potestatem substituendi. Chok.) quod vigore precum Imperatoriarum petat hoc beneficium, idque quia diuturna vacatio dispendiosa est Ecclesiis, Pirh. Wagn. *loc. cit.* Chok. *loc. cit.* ubi etiam, quòd, si dum invalida fuisset acceptatio, utpote facta per invalidè substitutum, aut non habentem speciale mandatum ad hoc, sufficiat rati habitio Precistæ facta intra terminum ad acceptandum. Unde jam etiam tenetur ante elapsum mensem rescriptum precum insinuare ordinario Collatori, cui alias ligatæ non essent manus, postetque vacante beneficio illud conferre alteri. Auctores iidem. Chok. pag. 73. citans Germon. de indultis Card. Et si Episcopus collator esleg; eo absente, insinuatio fieri potest ejus Vicario (ita etiam, ut, si postea Ordinarius conferat alteri, non valeat collatio, etsi dicat, se ignorasse insinuationem factam Vicario suo. Chok. *ibid.* citans Rebuff. de nomin. q. 14. n. 60. & Rotam) Auctores iidem. Quin & Vicario, etiam si is non esset in Diocesi; cum, quæ sunt voluntariæ jurisdictionis, possint exerceri extra territorium. Chok. *ibid.* Et, si Collator esset Capitulum, deberet fieri insinuatio in Capitulo, Canonicis capitulariter congregatis; cum singuli Canonici seorsim Capitulum non repræsentent. Auctores iidem.

2. Porrò tempus illud mensis non currere minori vel legitime impedito (modo impedimentum non sit affectatum) durante minore ætate vel impedimento, probabile censet Chok. pag. 72. & ex eo Pirh. & Wagn. Et licet aliàs minor in spiritualibus habeatur pro majore, juxta c. ex parte. de rest. spoliar. & cap. ult. de judic. in 6. censeturque sui juris, sicut filiusfamilias quòd ad peculium castrense, quia id tamen locum habet tantum in merè spiritualibus, ut sunt ingressus in religionem, votum, matrimonium, non verò in iis, quæ spiritualibus tantum annexa, ut beneficia, in his contra minorem non currit tempus præscriptionis, aut certe conceditur ei restitutio in integrum, juxta Covar. l. 1. var. c. 4. n. 2. Chok. pag. 72. Pirh. n. 381. Wagn. pag. 494.

3. Respondeo ad secundum, nihilominus re adhuc integrâ, id est, adhuc vacante beneficio, probabile est, Precistam post mensem elapsum, etiam, dum sciens vacare, ex negligentia non acceptavit, ut expressè Pirh. n. 378. Chok. pag. 45. posse acceptare illud beneficium, idque propter clausulam extraordinariam adjectam in ipso indulto precum §. fin. ubi dicitur, quòd non obtent Precistæ, quæ alioquin per constitutiones Apostolicas requiruntur de insinuatione & publicatione gratiarum expectatarum, & diligentis desuper faciendis in favorem ordinariorum Collatorum; dum aliàs, si tales clausulæ derogatoriæ non essent, Precista excideret suis precibus, qui intra mensem per se, vel per alium beneficium non acceptaret; quia non acceptando intra tempus præscriptum, non observaret formam literarum Apostolicarum, & per consequens actus esset nullus, & secundus impetrans præferretur primo, Engels, Pirh. Wagn. ex Chok. pag. 67. ubi etiam, quòd impetranti incumbat

A a

cumbat

cumbat onus probandi acceptationem in tempore factam; quia ubi certum & limitatum tempus, vel alia qualitas est fundamentum intentionis, sive Actoris, sive Rei, oportet, quod illud tempus & illa qualitas probetur per eum, qui se in illa fundat.

4. Porro posse nihilominus eidem Precista, qui ob negligentiam excidit precibus, pro eodem beneficio conferri denuo preces, non secus ac alteri, donec forriantur effectum, tradit Wagn. pag. 493. & sic non hoc ipso, quod Precista neglexit preces intra mensum insinuare Collatori, hic non erit impofterum liber, ita ut nullis amplius precibus gravari possit.

5. Respondeo tertio: quod, si Precista neglexit acceptare beneficium primum vacans, poterit adhuc petere secundum vacans (idque, sive primum vacans jam collatum fuerit, sive non) quia Papa in indulto relinquit in arbitrio Precista, acceptare beneficium vacans, quandocunque & quodcunque maluerit, aut duxerit acceptandum; adeoque poterit acceptare primum vacans, si velit; vel si non velit, potest expectare secundum, illudque expectare, & si nec illud velit, potest expectare tertium, & sic de ceteris. Chok. pag. 68. & ex eo Wagn. Pirh. Sed neque hic obstat *c. si Clericus. de prob. in 6.* ubi mandatum, ut alicui de beneficio proximo vacaturo provideatur, intelligitur de primo, quo neglecto censetur extincta gratia; cum hic textus ex mente Gl. *ibid. v. si Clericus.* accipiendus sit, & locum habeat, si mandatum sit restrictum ad beneficium primum vacaturum, quasi illud verbum proximo idem significet, quod primum, sicutque mandati Apostolici termini strictè observandi. Engels de prob. n. 71.

6. Respondeo quarto: quod, si tamen, postquam primum vacans accepit (accipiendo tamen accepit, non pro acceptatione collationis sibi facta de primo vacante; indubitatum enim est, non posse eum tunc variare vi earundem precum; sed has extinctas esse, & vim suam amisisse; sed pro declaratione facta Collatori, se illud petere seu vellet) dein ab illa acceptatione tacite vel expresse refiliat, non potest beneficium aliud de novo vacans vi earundem precum acceptare. Chok. pag. 68. Pirh. n. 379. Wagn. loc. cit. qui tamen, ut rectè advertit Engels, primitus male confundunt negligentiam petendi primum beneficium vacans cum hac variatione super acceptatione jam facta. Quin & non posse in hoc Collatorem illum gravari novis precibus, dictum est ante ex Chok. pag. 107. Limitanda tamen responsio, ut non procedat primum, quando primus actus fuit invalidus; dispositio enim loquens de actu intelligi debet de primo actu valido, adeoque per acceptationem invalidam dispositio seu facultas acceptandi non extinguitur. Secundò quando acceptans non posset consequi beneficium illud, quod accepit. Tertio, quando per errorem elegit seu accepit alteri jam debitum; vel beneficium simplex pro dignitate. Quarto, quando Precista in ista acceptatione sua protestatur, quod non intendat acceptare beneficium, nisi quatenus sibi de jure debetur, & in quantum pacificè potest obtinere illius possessionem. Pirh. Wagn. *ll. cit.* Chok. pag. 71. & 69. Unde

7. Respondeo quinto: quod si Precista accepit, seu petit sibi conferri beneficium, dicens vacare per obitum Petri, cum tamen vacet per obitum Pauli, nequit variare; valet siquidem ista acceptatio, modo constet de corpore beneficii, quia

demonstratio non vitiat actum, si de corpore, seu re constet, juxta *l. demonstratio. ff. de condit. & demost.* Neque ab impetratione seu provisione beneficii (quæ imperatio taliter facta, nimirum, dum in supplicatione narratum beneficium vacare per obitum Petri, cum re ipsa vacet per obitum Pauli, non valet, etiam si de cetero apponatur clausula: *sive per obitum Petri, aut quovis alio modo vacet*: quia expresso uno modo vacandi, non venit alius modus per obitum alterius personæ, quæ expressa fuit, juxta *cap. statutum. de rescript. in 6.*) arguendum est ad acceptationem, de qua hic, quæ non est nisi quædam voluntatis declaratio de acceptando beneficio, si conferatur, & solum tendit ad executionem gratiæ. Auctores iidem *ll. cit.*

Questio 622. An Collatores preces has sibi insinuatæ admittunt, & nulli alteri, quam Precista, beneficium conferre teneantur & cogantur?

1. Respondeo ad primum affirmative; sunt enim hæc preces armatæ, & prævalent cuivis juri conferendi, presentandi, nominandi aliorum, & hinc rejici nequeunt, obliſtente nimirum mandato Papæ. Wagn. pag. 490. cogendi enim per censuras ab Executoribus, si nolint. Unde, dum Collatores aliqui has preces non admittunt, etiam quò ad Ecclesias & Collegia, quæ aliis in rotulis seu registris precum Imperialium in Cancellaria Cæsarea comperiantur (ut inter ceteros de Ducibus Julia, Clivia, & Comitibus Flandriæ, qui diversas Ecclesias habent, in quibus ad ipsos solos Canoniatuum & præbendarum collatio pertinet teste Cranzio in *Ecclesiastica Saxonum Histor.* memorat Chok. pag. 3.) ii, etiam Episcopi, quandoque se potissimum fundant in jurep. laicali, eò quòd ex bonis suis patrimonialibus, aut majorum suorum tales Ecclesiæ, seu Collegia fundata & dotata sint. Chok. *ibidem.*

2. Respondeo ad secundum, quòd sequitur ex dictis; non posse Collatores alteri quam Precista debito tempore requirente beneficium conferre, utpote quòd per preces has interpositas redditur affectum, ita ut si collator, etiam ignoranter, illud contulerit alteri, invalida sit collatio propter decretum irritans in indulto contentum, quòd etiam ignorantes ligat, ne quoquo modo tali dispositione contraveniri, & ubi contraventum, nihil actum censetur. Chok. pag. 95. Engels *ad rit. de prob. n. 71.* adeoque Precista requirente, collationem à se facta collator corrigere debet, eique de novo valide conferre; cum melius sit corrigere se ipsum, quam corrigi. *§. 1. authent. de nupt.* Et non præstet impedimentum, quòd de jure non sortitur effectum. Chok. pag. 72. Insinuat nihilominus idem Chok. pag. 62. contrarium, nimirum potestatem Ordinarii non esse ligatam, quò minus, antequam ei debetè insinuatæ sunt preces, conferre possit beneficium, & valeret collatio, prout valet collatio Ordinarii facta, antequam ipsi mandatum de providendo alicui à Papa concessum insinuetur, juxta Gloss. quam citat Chok. *in c. fin. de prob. in 6.* licet secus esset, si Papa re ipsa jam Canonicum aliquem creasset, & mandasset illi provideri de prima præbenda vacatura; tunc etiam ignorantis Ordinarii manus ligata forent. *c. si postquam. de prob. in 6.* quòd in precibus non fit, sed tantum provisio in futurum mandatur, nullo jure de præsentè collato Precista. ita